

วารสาร มจร การพัฒนาสังคม

JOURNAL OF MCU SOCIAL DEVELOPMENT

ISSN (Print) : 2539-5718 ISSN (Online) : 2561-1215

JMSD ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 กันยายน - ธันวาคม 2566 VOL. 8 NO. 3 SEPTEMBER - DECEMBER 2023

วชิร พูลพงษ์

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.วสันต์ ลิ้มรัตน์ภักทรกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์
รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติทัศน์ ผกาทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.วิวัฒน์ หามนตรี
รองศาสตราจารย์ ประณต นันทิยะกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.เดชา สังขวรรณ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยุทธ ชีโนกุล
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาร บุญเสริม
รองศาสตราจารย์ พัฒนา เรือนใจดี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ยอดทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทุม อังกูรโรหิต
รองศาสตราจารย์ ดร.เอื้อมทิพย์ ศรีทอง
ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยมหิดล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยบูรพา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, ศาสตราจารย์ ดร.
พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.
พระสุธีรัตนบัณฑิต, รองศาสตราจารย์ ดร.
พระครูปริยัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.
พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร.
ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม
รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คณะदनอก
รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู
รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิต
รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช
รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทรพล ใจเย็น

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วชิรา บุญพ่อ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	
บทความวิชาการและบทความวิจัย :	
การพัฒนา รูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนแบบพึ่งพาตนเองของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในเขตภาคกลางตอนล่าง 1	1-12
ธนศร ศรีก๊กเจริญ, นรินทร์ สังข์รักษา และ วรณวีร์ บุญคุ้ม	
การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ในการช่วยเหลือคนพิการด้านการเคลื่อนไหวให้เข้าถึงสิทธิของคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556	13-23
ณิชานันท์ เสมาทอง และ มาตี ลิมสกุล	
การขับเคลื่อนมาตรการและแนวการเฝ้าระวัง การป้องกัน และการบริหารจัดการของ ศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.)	24-37
ณัฐ นาคเกษม	
การพัฒนาคุณภาพชีวิตวิถีใหม่ของคนเมืองเชิงพุทธบูรณาการ ภัทรานิษฐ์ กัปกโก	38-46
พระราชบัญญัติการศึกษากับการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์	47-56
ลักขณา กสิกรรม และ พระมหาอุดร อุตฺตโร	
การบูรณาการหลักเบญจศีลและเบญจธรรมในการใช้ยันต์ในสังคมไทย	57-65
วุฒินันท์ ป้องป้อม	
เศรษฐศาสตร์การศึกษา: มิติตความเหลื่อมล้ำที่ซ่อนตัวอยู่ภายใต้โครงสร้างการศึกษาไทย	66-80
ณัฐยา ราชสมบัติ, พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, พระมหาอุดร อุตฺตโร และ ปริญญา นิกรกุล	
พุทธวิธีการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21	81-94
วรินทร์ธรา ภัคอัมพาพันธ์, พระราชวชิรเมธี และ พระมหาอุดร อุตฺตโร	
การพัฒนา รูปแบบการสร้างเสริมสุขภาพของคนพิการทางการเห็นในภูมิภาคตะวันตก	95-110
บุญญาวีร์ อาราม, นรินทร์ สังข์รักษา และ วรณวีร์ บุญคุ้ม	
แนวทางการพัฒนาผู้นำด้านศิลปวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาครู	111-121
ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และ วรณวิสา บุญมาก	
โมเดลสมการโครงสร้างพุทธานุสสติในการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวพุทธจิตวิทยา	122-137
ณภิตา พุทธรักษา, สิริวัฒน์ ศรีเครือดง และ วิชชุดา รุติโชติรัตนนา	
กระบวนการบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนกระทำความผิดตามแนววิถีพุทธ	138-151
ณายา เทพธรณินทรา และ เมธาวี อุดมธรรมมานุภาพ	
การตัดสินใจออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้ง ทั่วไปปี พ.ศ. 2566 กรณีศึกษา ประชากรในพื้นที่อำเภอเมืองแพร่	152-161
กิตติกร กอบเงิน และ วัลลภ พิริยวรรณนะ	

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
การยกระดับนวัตกรรมการออกใบอนุญาตขับรถสู่มาตรฐานสากล นริรัตน์ วาณิชวิชัย, กมลพร กัลยาณมิตร, สติത്യ นิยมญาติ และ ทศนีย์ ลักษณะอภิชนชัช	162-171
รูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พระมหาศรินัญชัย ธนอุชยเมธี (สุกรัตนวงศ์)	172-182
ผู้หญิงกับประสบการณ์การเปลี่ยนผ่านความรุนแรงในครอบครัว ธีระนิตย์ อุ่นหล้า	183-193
การปฏิบัติงานและแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการจัดสวัสดิการบ้านพักเด็ก และครอบครัวของเจ้าหน้าที่บ้านพักเด็กและครอบครัว ฉัตรทริกา สุดแดน	194-206
รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา ในจังหวัดอุทัยธานี วันทยาี กระแสครูป, วิวัฒน์ หามนตรี และ วสันต์ ลิ้มรัตนภัทรกุล	207- 222
แนวทางการพัฒนาทักษะภาษาจีนของสามเณรจีนนิกาย โรงเรียนพระปริยัติธรรม สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกาย พระนนธิ์ เมืองมาละ, อนันต์ รัศมี และ สโรชนี ศิริวัฒนา	223-237
การศึกษาทัศนคติต่อความตายของวัยรุ่นในยุคปรับเปลี่ยนชีวิตวิถีใหม่ กรณีศึกษานักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พระกิตติพงศ์ สุกิตติโก (โคสูงเนิน), พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโนโท และ ประสิทธิ์ แก้วศรี	238-246
การบริหารจัดการองค์กรไปสู่ความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ณัฐกร วัชรสินธุ์ และ ชุตติกาญจน์ ฉลาดสกุล	247-257
การขับเคลื่อนธรรมนุญสุขภาพพระสงฆ์แห่งชาติ พุทธศักราช 2560 ในจังหวัดสระบุรี พระวัชรธยา ฐิติสมปนโน (ศรีลาศักดิ์)	258-271
อิทธิพลของชีวิตวิถีใหม่ที่มีต่อการเตรียมความพร้อมเป็นผู้สูงอายุที่มีพดพหลังของวัยก่อน สูงอายุ พนารัตน์ ศาสนะสุพินธ์, จารุณี จันทร์เปล่ง และ ถนอมรัตน์ ประสิทธิเมตต์	272-286
การศึกษาศักยภาพเศรษฐกิจฐานรากวิถีพุทธของชุมชนวัดหาดมูลกระบือ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พระครูวินวรรกิจ, พระครูวิโชติสิกขกิจ, พระครูอุทัยกิจจารักษ์, พระครูใบฎีกาสุวินท์ สุวิชาโน และ ปริญา นิกรกุล	287-298
การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากเชิงสร้างสรรค์ของชุมชนวัดหาดมูลกระบือ อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร สุภางค์พิมพ์ คล้ายธานี, พระครูพิฑูรนครภีรักษ์, พระมหาเมธี จันทวิโส, ศราวุธ ปลอดภัย และ ณฐยา ราชสมบัติ	299-309

๖๐๑ พุดพ้อ

เรื่อง	หน้า
<p>ศึกษาการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในเด็กยากจนและด้อยโอกาสของกองทุนเพื่อความ เสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) : กรณีศึกษาการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษาของครู ประถมศึกษาในโครงการครูรักถิ่น</p> <p>ชลวิทย์ เจียรจิตต์, พิมพ์ตะวัน จันทัน (Corresponding Author), วิไลลักษณ์ ลังกา, สรสัณห์ รังสิยานนท์, อัญชลี ศรีกลชาญ, สุวิมล เสงพัฒนา และ ประภาภรณ์ โรจน์ศิริรัตน์</p>	310-320
<p>การศึกษาแนวทางการจัดการขยะในชุมชนบ้านรางพลับ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี</p> <p>พระมหาวัชรธรรม ญาณกิตติ, อรชร ไกรจักร และ พระมหานิติทัศน์ ญาณสิทธิ</p>	321-329
<p>ความคาดหวังของสทวิชาชีพต่อบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ พ.ศ. 2556 มาตรา 28(1)</p> <p>รัชพล มณีเหล็ก</p>	330-339
<p>ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจทำบุญแก้ปีชงวัดจันทนิมิตของกลุ่มเจนเนอร์ชั่นวาย</p> <p>เศรษฐพงษ์ จงสงวน, สโรชนี ศิริวัฒนา และ อนันต์ รัศมี</p>	340-349
<p>บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว กรณีศึกษาบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ บ้านแหลมบ่อท่อ ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา</p> <p>นัชชาวีร์ คงสุข, ศุภการ สิริไพศาล และ ไมตรี อินทรีย์ยะ</p>	350-362

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Factors Affecting Performance of Student Care and Support System of Schools under the
Primary Educational Service Area Office

รชา พูลพ่วง

Racha Poolpuang

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage Pathum Thani Province

ชาญชัย วงศ์สิริสวัสดิ์

Chanchai Wongsirasawat

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage Pathum Thani Province

อรสา จรุงธรรม

Orasa Charoontham

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage Pathum Thani Province

E-mail: Racha.pool@vru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู และ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 384 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.44$) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.45$) 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย ผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ผู้บริหาร (X_1) การพัฒนาบุคลากร (X_4) การนิเทศติดตาม (X_5) ตามลำดับ สมการพยากรณ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในรูปคะแนนดิบ (raw score equation) คือ

รชา พูลพ่วง

$$Y' = 0.705 + 0.174X_3 + 0.363X_1 + 0.200X_4 + 0.111X_5$$

ส่วน สมการคะแนนมาตรฐาน (standardized equation) คือ

$$Z'_y = 0.186Z_3 + 0.403Z_1 + 0.237Z_4 + 0.139Z_5$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา , สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the conditions and levels of factors that affect the operation of the student care and support system of educational institutions. 2) to analyze the factors that affect the operation of the student care and support systems of educational institutions. under the Office of Primary Educational Service Area. The sample group consisted 384 teachers and administrators of educational institutions under the Office of Primary Educational Service Area. Data were collected using a 5 rating scale were used for data collection. The reliability of the questionnaire were from 0.95. The statistics used in the data analysis were the mean. Standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The research findings as follows: Conditions of the Operation of the Student care and Support System of Schools. Overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.44$). The level of factors affecting the Operation of the Student care and Support System of Schools Overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.45$) and the factors affecting the Operation of the Student care and Support System of Schools. consisting of parents and communities (X_3), administrators (X_1), personnel development (X_4), supervision (X_5), respectively. the Operation of the Student care and Support System of Schools under the Office of Primary Educational Service Area In terms of raw scores (raw score equation), it is

$$Y' = 0.705 + 0.174X_3 + 0.363X_1 + 0.200X_4 + 0.111X_5$$

Standard Score Equation (standardized equation) is

$$Z'_y = 0.186Z_3 + 0.403Z_1 + 0.237Z_4 + 0.139Z_5$$

Keywords : Affecting factors, Student Care and Support System of Schools , under the Office of Primary Educational Service Area

จธก พศ ๖๖

บทนำ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 มีความตอนหนึ่งว่า "...เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำหรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใดแท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะ มีเกียรติและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้นจำเป็นต้องอาศัยคำแนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์ เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุดเพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุก ๆ ด้านรองลงมาจากบิดามารดา..." (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547) จากพระบรมราโชวาทแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเยาวชนและเนื้อหาของเยาวชนที่ไม่ใช่คนไม่ดี แต่เพียงต้องได้รับโอกาสในการดูแลและช่วยเหลือพร้อมทั้งการอบรมสั่งสอนให้เป็นคนดีเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับพระบรมราโชบายด้านการศึกษาในหลวงรัชกาลที่ 10 ด้านการเป็นพลเมืองดี เป็นหน้าที่ของทุกคน ครอบครัว สถานศึกษา และสถานประกอบการ ต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่พลเมืองดี คือ "เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ" เช่น งานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ งานสาธารณกุศล ให้ทำด้วยความมีน้ำใจ และความเอื้ออาทร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และความเป็นพลโลก มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และได้กำหนดให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทยและเมืองพลโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้นนอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคน

ในโรงเรียนซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (กรมสุขภาพจิต, 2551)

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนระดับประถมศึกษาทุกคนได้รับ การศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และเล็งเห็นถึงความสำคัญ ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการจัดโครงการสร้างเสริม ความเข้มแข็งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน “การสร้างทักษะชีวิต” (สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 2, 2557) เพื่อให้ นักเรียนและครุมีความรู้เกี่ยวกับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเพิ่มทักษะ เพื่อนำไปแก้ปัญหาแต่พบว่า ครู บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการยังไม่มี ความเข้าใจในเรื่องของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อนำความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาใช้ในสถานศึกษาจึงทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่มีคุณภาพและไม่เป็นไปตามที่ต้องการ จากการสรุปผลการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องฝ่ายบริหารกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษา ให้สัมภาษณ์ถึงปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในสถานศึกษา ดังนี้ นักเรียนมีนิสัยและพื้นฐานทางสังคมแตกต่างกันของกลุ่ม เพื่อนที่คบและสภาพแวดล้อมที่อาศัยเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาต่าง ๆ การจัดระบบการดำเนินงาน ไม่ชัดเจนจึงทำให้ครูไม่เข้าใจและไม่มี ความมุ่งมั่นในการทำงานเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ และฝ่ายบริหารขาดความเอาใจใส่ และไม่มีการกระตุ้นหรือผลักดันให้ครูเห็นความสำคัญของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ (รุ่งทิพย์ กันภัย, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่เป็นผู้นำในการบริหารงานต่าง ๆ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานและนักเรียนที่มีบทบาททั้งเป็นผู้รับ การช่วยเหลือและให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นไปตามที่ต้องการทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงจะสามารถแก้ปัญหาของนักเรียนที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย ทีมงานและทีมประสาน อันได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และหัวหน้างานต่าง ๆ ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงานหรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องต้องมีความตระหนักในความสำคัญ

ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนมีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดและมีการประชุมใหญ่แต่ละคณะอย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด ครูประจำชั้น หรือครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงานโดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน การอบรมให้ความรู้และทักษะแก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ในเรื่องที่เอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะเรื่องจิตวิทยาการแนะแนว การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ผู้ปกครองรวมถึงเครือข่ายการร่วมพัฒนาในทุกส่วนของสังคม มีความมุ่งมั่นในการดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเยาวชนในเชิงบูรณาการอย่างเข้มแข็งจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2546)

จากเหตุผลที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดการดำเนินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีสมรรถนะที่พึงประสงค์ และมีความสุขในการดำรงชีวิตเพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
- 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 230,825 คน ปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2565 ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้เขตตรวจราชการเป็นชั้น (Strata) แล้วนำมาคำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 384 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 5 ชั้นตอน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านครู 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร 5) ปัจจัยด้านการนิเทศติดตาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

โดยหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีหา "สัมประสิทธิ์อัลฟา" (α - Coefficient) ของ Cronbach (Cronbach, 1990) โดยมีผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบสอบถาม 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือ และนำหนังสือจากจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำหนดระยะเวลาในการรับแบบสอบถามคืน โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้นจำนวน 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรหลายตัว ประกอบด้วย ตัวแปรตาม (Dependent variable) 1 ตัว และตัวแปรอิสระ (Independent variable) จำนวน k ตัว ($k \geq 2$) โดยกำหนดให้ Y เป็นตัวแปรตาม และกำหนดให้ $X_1, X_2, \dots, X_k$ เป็นตัวแปรอิสระ ($k \geq 2$) ดังสมการสำหรับการเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยในงานวิจัยนี้ใช้เทคนิค Stepwise โดยมีสมการ สุวิมล ติรภานันท์ (2546)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55, SD = 0.44$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.60, SD = 0.48$) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน ($\bar{X} = 4.55, SD = 0.48$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.53, SD = 0.48$) ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.53, SD = 0.51$) การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{X} = 4.52, SD = 0.50$) ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52, SD = 0.45$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความคิดเห็นมีความแตกต่างกันน้อย และมีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยคือ ปัจจัยปัจจัยด้านผู้บริหาร ($\bar{X} = 4.58, SD = 0.48$) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X} = 4.55, SD = 0.46$) ปัจจัยด้านครู ($\bar{X} = 4.53, SD = 0.51$) ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.48, SD = 0.52$) และปัจจัยด้านการนิเทศติดตาม ($\bar{X} = 4.45, SD = 0.55$) ตามลำดับ

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จก นวลพ้อ

เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ปัจจัยด้านนิเทศและติดตาม (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เพิ่มขึ้น เป็น 0.770 แสดงว่า ปัจจัยด้านนิเทศและติดตาม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านการนิเทศติดตาม สามารถพยากรณ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้ร้อยละ 77.0 ดังรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ลำดับการเข้าสมการของปัจจัยพยากรณ์	R	R ²	Adjusted R ²	F
ผู้ปกครองและชุมชน (X_3)	0.820	0.672	0.671	787.257*
ผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ผู้บริหาร (X_1)	0.856	0.733	0.732	526.290*
ผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ผู้บริหาร (X_1) การพัฒนาบุคลากร (X_4)	0.874	0.764	0.762	411.827*
ผู้ปกครองและชุมชน (X_3) ผู้บริหาร (X_1) การพัฒนาบุคลากร (X_4) การนิเทศติดตาม (X_5)	0.878	0.770	0.768	319.095*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านการนิเทศติดตาม สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (Y) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้ร้อยละ 77.0 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของตัวเกณฑ์ (Y) และตัวพยากรณ์ (X_3 , X_1 , X_4 , X_5) มีค่าเท่ากับ 0.878 และค่าความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการพยากรณ์เท่ากับ 0.109 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.174, 0.363, 0.200 และ 0.111 ตามลำดับ และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.186, 0.403, 0.237 และ 0.139 ตามลำดับ ดังรายละเอียด ดังตารางที่ 2

207 พงษ์

ตารางที่ 2 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยในสมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ปัจจัยที่ศึกษา	b	SE _b	β	t	Sig
ผู้ปกครองและชุมชน (X ₃)	0.174	0.053	0.186	3.287	0.001
ผู้บริหาร (X ₁)	0.363	0.041	0.403	8.852	0.000
การพัฒนาบุคลากร (X ₄)	0.200	0.040	0.237	4.978	0.000
การนิเทศติดตาม (X ₅)	0.111	0.034	0.139	3.229	0.001

R = 0.878
R² = 0.770
F = 319.065^{*}
SE_{est} = 0.109
a = 0.705

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในรูปคะแนนดิบ (raw score equation)

$$Y' = 0.705 + 0.174X_3 + 0.363X_1 + 0.200X_4 + 0.111X_5$$

สมการพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมการคะแนนมาตรฐาน (standardized equation)

$$Z'_y = 0.186Z_3 + 0.403Z_1 + 0.237Z_4 + 0.139Z_5$$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีประเด็นที่จะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้ความสำคัญกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานชีวิตไม่เหมือนกัน สถานศึกษาให้การปรึกษาเบื้องต้นเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาไม่ให้เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นมาแล้วด้วยความเหมาะสม และให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านผู้บริหาร ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านครู ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้อง

รศ. พงษ์

กับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) ที่กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารที่เป็นผู้นำในการบริหารงานต่าง ๆ ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องใน การดำเนินงานและนักเรียนที่มีบทบาททั้งเป็นผู้รับการช่วยเหลือและให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามที่ต้องการทุกฝ่ายต้องมีความเข้าใจตระหนักถึงความสำคัญและร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงจะสามารถแก้ปัญหาของนักเรียน ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับที่ คลิก (Click, 1991) ศึกษาทัศนคติของอาจารย์ใหญ่จำนวน 47 คน และคณะครูให้คำปรึกษา จำนวน 148 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา รัฐเท็กซัส ระหว่างปี ค.ศ. 1969 - 1970 ผลการวิจัยพบว่า ทั้งอาจารย์ใหญ่ และครูที่ปรึกษา มีทัศนคติตรงกันดังนี้ 1) การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล การให้คำปรึกษาแก่ครูและผู้ปกครองมีความสำคัญมาก ตามลำดับ 2) การให้บริการสารสนเทศทางด้านอาชีพการวางแผนด้านหลักสูตร การเรียน การส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ร่างกาย พบว่า ไม่ใช่หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา 3) หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา คือ การวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลและการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาร้ายแรง 3) บริการแนะแนวควรได้รับการปรับปรุงขยายผลในโรงเรียนประถมศึกษาให้มากขึ้น

- 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร และปัจจัยด้านการนิเทศติดตาม สามารถพยากรณ์การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้ร้อยละ 77.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้นั้นในสถานศึกษามีขั้นตอนในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ต้องอาศัยผู้ปกครองและชุมชน ที่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน สร้างเครือข่ายผู้ปกครองกับทางโรงเรียนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการวางแผนกำหนดนโยบายและมีภาวะผู้นำในการบริหารจัดการ มีกระบวนการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุคลากร มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ การนิเทศกำกับติดตาม เพื่อสร้างความเข้าใจ ติดตามความก้าวหน้า ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ด้วยเทคนิควิธีการที่เหมาะสม ส่งเสริมให้กำลังใจกับผูปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ วรณภยา เย็นมนัส (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

ฟฟ๑ นุณฟ๑๒

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประกอบด้วย ตัวแปรด้านภาวะผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการนิเทศติดตามและประเมินผล ซึ่งในการคัดเลือกตัวแปรที่ร่วมกันมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ให้ประสบความสำเร็จได้ตามบริบทที่แตกต่างของสถานศึกษาได้นั้น ผู้บริหาร ถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งในการวางแผนการกำหนดนโยบาย เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ด้านผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครูที่ปรึกษาควรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อให้มีความพร้อมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาบุคลากร สถานศึกษาต้องสนับสนุนครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะและทัศนคติที่ดีในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แลสถานศึกษาควรดำเนินการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ซึ่งแนวทางทั้งหมดผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความชัดเจน และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับปัญหาของนักเรียน เพื่อพัฒนานักเรียนตามความสามารถ ตรงตามความต้องการ และเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

1.2 ผู้บริหารควรพัฒนาเทคนิควิธีการในการนิเทศติดตาม การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

1.3 ครู และบุคลากรควรได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการติดตามความก้าวหน้าแล้วปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 ควรมีการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการส่งเสริมการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รชฎ พงษ์

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต. (2551). คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3-4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือครูระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดี.
- รุ่งทิพย์ กัญภัย. (2565, มกราคม 20). การสัมภาษณ์ โดย รชา พูลพ่วง. [บันทึกเทป]. สพป.สิงห์บุรี, สิงห์บุรี.
- วรรณภา เย็นมนัส. (2557). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Click, W.C. (1991, November). The Elementary School Counseling's Role and Principes. Dissertation Abstracts International, 52(5), 1642-A.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of Psychological Testing (5'ed). New York: Haper Collins Publishers.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sampling Size for Research Activities. Journal of Education and Psychoogical Measurement. 30(3), 308.
- Likert, R. (1967). New pattern of management. Englewood New Jersey: Prentice-Hall. McGrw-Hill.